

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การศึกษาได้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้ว่าทุกครั้งที่มีการประกาศใช้แผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมก็จะมีกำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมด้วย แต่เท่าที่ผ่านมาก็ได้พบว่าแผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมแต่ละแผนที่ผ่านมาแล้วนั้นยังไม่ประสบผลตามจุดหมายเท่าที่ควร สาเหตุหนึ่งก็เนื่องมาจากการศึกษาซึ่งประสบความล้มเหลวในการพัฒนาคนใหม่ประสิทธิภาพเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ การศึกษาของไทยมิได้ฝึกฝนเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจ มีความคิดริเริ่มรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง บุคคลที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการที่จะเสริมสร้างสิ่งเหล่านี้ให้เกิดขึ้นในเด็กและ เยาวชนก็คือครู ซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมารองไปจากพ่อแม่

1
คอตเทรล (Cottrell) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า "สถาบันฝึกหัดครู เป็นสถาบันที่มีความสำคัญ เป็นอันมาก เพราะเป็นแหล่งผลิตครู ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นกุญแจของกระบวนการจัดการศึกษาทั้งหมดของชาติ ถ้าครูดีก็จะมีผลสะท้อนไปถึงการศึกษาที่ดีของเยาวชน ถ้าครูขาดสมรรถภาพก็มีผลทำให้เยาวชน ไม่มีสมรรถภาพไปด้วย"

จากความสำคัญของครูตามที่กล่าวไว้ข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพ ของครูโดยการพยายามปรับปรุงให้ครูมีวุฒิสูงขึ้น แต่การที่ครูมีวุฒิสูงขึ้นก็ไม่ได้หมายความว่า จะเป็นผู้ที่สามารถ

---

¹Cottrell Donald P., (editor) Teacher Education for a Free People, (New York : The American Association of Colleges for Teacher Education, 1959), p.12.

ทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเสมอไป เพราะการที่ครูจะสามารถอบรมเยาวชนให้บรรลุถึงจุดหมายที่วางไว้ได้นั้น นอกจากครูจะต้องมีความรู้เป็นอย่างดีในวิชาสามัญที่ตนจะต้องสอนแล้ว ครูยังจะต้องมีทักษะ มีความสามารถในการใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการสอน ซึ่งรวมไปถึงการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนด้วย เพราะสื่อทัศนูปกรณ์จะช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงหรือที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง มีใจฟังแต่เพียงคำพูดของครูเท่านั้น

นักปรัชญาการศึกษาที่มีชื่อเสียง คือ จอห์น ดีวีย์² (John Dewey) ถือว่าการเรียนรู้จะได้จากการปฏิบัติ (Learning by Doing) เขาเน้นอยู่ที่ประสบการณ์ (Experience) และอาจกล่าวได้ว่าประสบการณ์ทุกอย่างจะช่วยให้เตรียมบุคคลให้พร้อมที่จะรับประสบการณ์ต่อมา ซึ่งจะช่วยให้มีความรู้ที่ลึกซึ้งและกว้างขวางขึ้น

การศึกษาเป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะออกไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคม โรงเรียนทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสังคม โดยจัดประสบการณ์ในโรงเรียนให้เป็นสังคมจำลองขึ้น เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติและทดลองดำเนินชีวิต แต่เนื่องจากจำนวนนักเรียนมีมากขึ้น โรงเรียนไม่สามารถจัดประสบการณ์ตรงให้กับนักเรียนทุกคนได้อย่างครบถ้วนในระยะเวลาดังจำกัด จึงจำเป็นต้องใช้ประสบการณ์ทางอ้อมหรือประสบการณ์รอง (Indirect Experience) เข้าช่วย นั่นก็คือการนำเอาสื่อทัศนูปกรณ์เข้ามาใช้ประกอบการสอนนั่นเอง

เรมอนด์ อี สจูลท์³ ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อทัศนูปกรณ์ไว้ว่า สื่อทัศนูปกรณ์ช่วยเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างคำพูดที่เป็นนามธรรมเข้ากับประสบการณ์ชีวิต และตามที่คิดกันไว้ว่าการศึกษาคควรจะเป็นผลมาจากการที่ได้สัมผัสสิ่งของโดยตรงกับบุคคล, สถานที่และสิ่งของ แต่ตามธรรมชาติ

²Harry C. Mckorwn and Alvin B. Roberts, Audio-Visual Aids to Instruction (Secondary Edition) McGraw-Hill Book Co, Inc, 1944), p.28

³Raymond E. Schultz, Student Teaching in The Secondary Schools (Harcourt Brace & World, Inc, New York : 1959), p. 269.

แล้ว การที่จะได้มีการสัมผัสโดยตรงนี้ เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก อุปกรณ์การสอนจะช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์เหล่านี้ ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถนำไปเปรียบเทียบได้กับประสบการณ์ตรง

จากการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เกี่ยวกับการรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของมนุษย์⁴ พบว่าประสาทสัมผัสทางจักษุประสาท จะรับความรู้ได้มากที่สุด และความรู้นั้นจะคงทนอยู่ในความที่สุดถึง 75 % รองลงมาคือทางโสตประสาท 13 % ทางกายประสาท 6 % ทางฆานประสาท 3 % และทางชีวทาประสาท 3 % ด้วยเหตุนี้ในการเรียนการสอนเราจึงพยายามใช้วิธีถ่ายทอดความรู้ด้วยทางหู และทางตา ให้มากที่สุด

โสตทัศนอุปกรณ์ เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างความเข้าใจ เรียกร้องความสนใจ ทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำได้โดยไม่มีวันลืม เพราะอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสด้วยวิถีประสาทหลายทางขึ้น นอกเหนือไปจากการฟังอย่างเดียว

ดร.เป็รื่อง กุญท์⁵ ได้กล่าวว่าโสตทัศนศึกษามีบทบาทในการให้การศึกษาด้านใหม่ เพราะโสตทัศนศึกษาเป็นการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ การศึกษาโดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้งห้ามากที่สุด โดยเฉพาะให้ได้เห็นและได้ฟัง

ฉวี สุกรโยธิน⁶ กล่าวว่า โสตทัศนศึกษาเป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่งซึ่งยึดหลักที่ว่าให้นักเรียนรู้อย่างเห็นจริง มีความศรัทธาเชื่อถือ และสามารถปฏิบัติได้ โสตทัศนศึกษาจึงเป็นวิธีการอย่างหนึ่งของการเรียนการสอน และเป็นวิธีการสอนที่มุ่งสอนอบรมเด็กให้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมตามวัย และขนาดของเด็ก

⁴ เข็บ พฤษภพพิทักษ์, "คู่มือการอบรมครูมัธยมศึกษา" (สิงหาคม 2499), หน้า 100.

⁵ เป็รื่อง กุญท์, "การพัฒนาโสตทัศนศึกษา" ศูนย์ศึกษา, (ปีที่ 11 ฉบับที่ 8 สิงหาคม, 2507), หน้า 51

⁶ ฉวี สุกรโยธิน "การเตรียมตัวของโรงเรียนเพื่อการสอนตามแนวโสตทัศนศึกษา" ศูนย์ศึกษา, (ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 กันยายน 2511), หน้า 35.

จากคำกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า โสภทัตศึกษาได้มีบทบาทอย่างสำคัญในการปรับปรุง ขบวนการเรียนการสอน และผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงในการนำเอาโสภทัตไปใช้ก็คือครู

เนื่องจากอาชีพครู เป็นอาชีพที่ต้องการคุณลักษณะและทักษะพิเศษหลายอย่าง และโดยที่ได้ ตระหนักถึงความสำคัญของครูก็ทำให้มีการจัดตั้งสถาบันฝึกหัดครูขึ้นโดยผู้ที่เข้ามาศึกษาในสถาบันเหล่านี้ จะต้องผ่านการฝึกสอน เพื่อฝึกฝนปฏิบัติการสอนจริง ๆ หลังจากที่ได้เรียนรู้ถึงทฤษฎีต่าง ๆ มาแล้ว ในระยะแรกของการฝึกสอนก็จะต้องประสบปัญหาและความยุ่งยากมากมาย แต่ในที่นี้จะศึกษาเพียง ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสภทัตวัสดุ อันเป็นปัญหาหนึ่งที่ผู้ทำการฝึกสอนประสบอยู่

ละเมียด ลิมอักษร ไทกล่าวว่ แม้นักเรียนฝึกสอนจะมีความรู้ทางทฤษฎีการสอนมา แล้วจากครู อาจารย์ในสถานศึกษาและตำราเรียนในห้องสมุด หรือที่หามาได้จากที่อื่น ก็จะมีฝึกสอนตาม กาลังให้ไม่ได้เนื่องจากขาดความชำนาญในการใช้วิธีสอนนั้น ๆ ทั้งยังไม่ชำนาญในการจัดหา และใช้ อุปกรณ์การสอน จำเป็นต้องอาศัยอาจารย์ที่เก่งคอยแนะนำช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

ดังนั้นในระยะเวลาที่ทำการฝึกสอน ผู้ที่ทำการฝึกสอนควรจะมีฝึกฝนหาประสบการณ์ในการ ใช้อุปกรณ์ให้เกิดความชำนาญ พร้อมทั้งจะนำไปใช้ได้จริงในเมื่อออกไปเป็นครูประจำการ

ไฮเนส (Haines)⁸ ไทกล่าวไว้ว่านักเรียนฝึกสอนควรได้รับการปลูกฝัง จากการฝึกสอน ให้เป็นผู้ที่ประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนเป็นอย่างดี
2. มีทักษะในการเตรียมการสอน และการวัดผลเป็นอย่างดี

⁷ ละเมียด ลิมอักษร. "คู่มือฝึกสอน" (พระนคร : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย, 2500), หน้า 1.

⁸ Haines, Aleye Clayton, Guiding The Student Teaching Process in Elementary Education, (Chicago : Rand McNally, 1960), p.2.

3. มีความสามารถในการใช้ โสตทัศนวัสดุได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4. มีความสามารถในการ เป็นผู้นำ

จากความเห็นของไฮเนส ซีให้เห็นว่า ความสามารถในการใช้ โสตทัศนวัสดุได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะออกไปประกอบอาชีพครู และจากการที่ได้เห็นความสำคัญในข้อนี้ จึงได้มีการบรรจุเนื้อหาความรู้ทางโสตทัศนศึกษา เข้าไว้ใน หลักสูตรของคณะครุศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสอนให้นิสิตได้รู้จักใช้ โสตทัศนวัสดุในการสอน รู้จักวิธี ผลิตวัสดุประกอบการสอนบางอย่างได้ และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อโสตทัศนศึกษา เพื่อที่จะได้ยึดถือเป็น แนวทางปฏิบัติในเมื่อต้องการออกไปสอนเป็นครูประจำการตามสถานศึกษาต่าง ๆ การศึกษาถึงปัญหา และความคิดเห็นเกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์ของนิสิตฝึกสอน นับว่าเป็นเรื่องที่ควรแก่การสนใจ โดยผล ที่ได้จากการศึกษาวิจัยนี้จะได้นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความรู้ และประสบการณ์ทางโสตทัศนศึกษาของนิสิตก่อนออกฝึกสอน
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตฝึกสอนที่มีต่อการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการฝึกสอน
3. เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิต การใช้อุปกรณ์การสอนในชั้นเรียน บริการอุปกรณ์การสอนของคณะ และโรงเรียนที่ ไปฝึกสอน
4. เพื่อเป็นแนวทางใหญ่ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโสตทัศนศึกษา หาทางแก้ไข ปรับปรุง และส่งเสริมบริการวิชาการโสตทัศนศึกษา และโสตทัศนอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับนิสิตฝึกสอนให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการค้นคว้าและวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตเฉพาะประชากรที่เป็นนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ผ่านการฝึกสอนแล้ว ในภาคต้น ปีการศึกษา 2519 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น

482 คน โดยจะทำการศึกษาวิจัยในเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประสบการณ์ทางโสศกทัศน์ศึกษาของนิสิตที่มีก่อนออกฝึกสอน
2. ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาอันเกิดจากสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิตและการใช้โสศกทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนของนิสิตฝึกสอน และค่าใช้จ่ายในการจัดทำค่าย
3. ศึกษาถึงความต้องการของนิสิตฝึกสอนในค่านบริการ และความช่วยเหลือจากโรงเรียนที่นิสิตไปฝึกสอน และจากแผนกวิชาโสศกทัศน์ศึกษา คณะครุศาสตร์
4. ศึกษาถึงความคิดเห็น และความต้องการของนิสิตฝึกสอนที่มีต่อหลักสูตรวิชา "วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน"

คำจำกัดความ

เพื่อให้ผู้อ่านได้มีความเข้าใจถูกต้องตามความมุ่งหมายของผู้เขียน ฉะนั้นขอให้คำจำกัดความคำบางคำที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

โสศกทัศนูปกรณ์ (Audio - Visual Aids) หรืออุปกรณ์การสอน (Teaching Aids) หมายถึงอุปกรณ์การสอนแบบต่าง ๆ ทุกชนิด อาจจะเป็นเครื่องมือวัสดุ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน

นิสิตฝึกสอน (Student Teacher) หมายถึงนิสิตชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ ซึ่งทางคณะครุศาสตร์ได้ส่งออกไปทำการฝึกสอนหาประสบการณ์ในโรงเรียนต่าง ๆ

การฝึกสอน (The field Training of Student Teacher) หมายถึงวิธีฝึกงาน การสอน และงานอื่น ๆ ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาชีพครู

อาจารย์นิเทศก์ (College Supervisor) หมายถึงอาจารย์ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศนิสิตฝึกสอน และทำหน้าที่ประสานงานระหว่างคณะครุศาสตร์ นิสิตฝึกสอนและโรงเรียนฝึกสอน

โรงเรียนฝึกสอน (Co-Operation School) หมายถึงโรงเรียนที่ทางคณะครุศาสตร์เลือก เพื่อให้นิสิตออกไปฝึกงานการสอน

วิสัยทัศน์ในการค้นคว้าและการวิจัย

1. ทำการศึกษาและค้นคว้าหาความรู้พื้นฐานจากเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ รายงานการสัมมนา ของนิสิตฝึกสอน และการวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการสำรวจ และการวิเคราะห์ปัญหาทางด้านโสตทัศนศึกษา
2. สร้างแบบสอบถามเรื่อง "การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์ของนิสิตฝึกสอน คณะครุศาสตร์ "
3. นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้กับนิสิตฝึกสอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร เพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. ส่งแบบสอบถามที่ได้ทำการแก้ไขขอปกครองที่ได้จากการทดสอบก่อนแล้ว ใต้นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ ที่ได้ผ่านการฝึกสอนแล้วตอบ
5. เก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์โดยคึกคาศลิตี เป็นร้อยละและนำเสนอเป็นตาราง
6. สรุปผล และเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. จะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียนวิชา 418 302 " วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน" ซึ่งเป็นวิชาบังคับของหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต ว่ามีความเหมาะสม หรือควรปรับปรุงให้เหมาะสมอย่างไร
2. จะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพการสอน ปัญหาการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอนของนิสิตฝึกสอน เพื่อจะได้ เป็นแนวทางที่จะปรับปรุงและทำการช่วยเหลือต่อไป
3. จะได้ทราบทัศนคติ และความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนที่มีต่อการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน รวมทั้งความต้องการความช่วยเหลือ
4. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อแผนกวิชาโสตทัศนศึกษาที่ทำการสอนวิชา "วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน" และโรงเรียนที่นิสิตไปฝึกสอน ตลอดจนผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโสตทัศนอุปกรณ์ โดยสามารถนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และสนับสนุนการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของนิสิตฝึกสอน

ใหม่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือคล้ายคลึงกัน

ได้มีผู้สนใจทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ของครูไว้หลายท่าน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แต่สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนของนิสิตฝึกสอนโดยตรงไม่ค่อยมีทำแพร่หลายนัก

ในปี พ.ศ. 2502 คร. เมเนล เซอร์แมน⁹ ร่วมด้วยศาสตราจารย์ สำเนา วรวงศ์ ได้ศึกษาปัญหาการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ของอาจารย์ในคณะต่าง ๆ ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้แบบสอบถาม พบปัญหา และอุปสรรคดังนี้คือ

1. สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย เช่น ไม่สามารถควบคุมแสงได้ตามความต้องการ การฉายเทออากาศไม่ดีพอ
2. ขนาดห้องไม่เหมาะสม
3. ขาดความรู้ เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนศึกษา
4. ขาดความช่วยเหลือในการใช้วัสดุทัศนศึกษา
5. ไม่มีเวลาพอที่จะใช้วัสดุทัศนศึกษา
6. อาจารย์ผู้สอนเห็นว่าวิชาที่ตนสอนไม่จำเป็นต้องใช้วัสดุทัศนศึกษา
7. ขาดแคลนวัสดุทัศนศึกษา
8. มีปัญหาในการยืมและการจัดวัสดุทัศนศึกษา
9. มีวัสดุทัศนศึกษาแบบล้าสมัย

---

⁹Mendel Sherman, assisted by Sampow Varangul, "Report of the Study of Audio-Visual Program of Chulalongkorn University," Bangkok, 1959, p. 20-25.

ในปี พ.ศ. 2504 กรรณิ เล็กวิจิตร¹⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอนของครูในโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนคร และธนบุรี มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบปัญหาและอุปสรรคในการใช้และการจัดหาอุปกรณ์ และทัศนคติของครูที่มีต่ออุปกรณ์การสอน ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. ครูส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนดีพอสมควร
2. การใช้อุปกรณ์การสอนของครู ส่วนมากจะใช้อุปกรณ์เมื่อเห็นว่าจำเป็นหรือสมควรจะใช้อุปกรณ์ในชั่วโมงนั้น ๆ และเมื่อมีเวลาเตรียมการสอนพอ
3. ครูเลือกใช้อุปกรณ์การสอนไม่ถูก ไม่เคยฝึกการใช้ ไม่ทราบแหล่งอุปกรณ์ ผลิตเองไม่ได้ เบื่อหน่าย ทดถอยเพราะใช้อุปกรณ์แล้วไม่ไฉผล
4. ผู้บริหารโรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับอุปกรณ์
5. อุปกรณ์มีน้อยไม่พอแก่ความต้องการ

และในปี พ.ศ. 2504 เดียวกันนี้ สมศรี สุวรรณเกษร¹¹ ได้ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง ประจำปีการศึกษา 2504 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบจำนวนอุปกรณ์แต่ละประเภทที่โรงเรียนมีไว้ในครอบครอง และเพื่อทราบทัศนคติ ปัญหา อุปสรรคในการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ครูหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนชั้นนำในจังหวัดพระนคร และ

¹⁰ กรรณิ เล็กวิจิตร, "ปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอนของครูโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนคร และธนบุรี," (วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2504).

¹¹ สมศรี สุวรรณเกษร "การสำรวจอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง ประจำปีการศึกษา 2504" (วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2504).

ชนบุรี คอบ ผลจากการสำรวจพอสรูปไค้กั้งนี้คือ

1. โสตทัศนูปกรณ์ประเภทวัสดุที่โรงเรียนใช้มากไค้แก่ กระดานดำ แผนที่ ของตัวอย่างรูปภาพ ประเภทที่มีพอบประมาณไค้แก่ ลูกโลกและโปสเตอร์ประเภทที่มีหรือไม่มีเลย ไค้แก่ แผนภูมิ กราฟ กระดานป้ายคำดี ไค้ออราณา ภาพสามมิติ

2. โสตทัศนูปกรณ์ประเภทเครื่องมือที่ใช้กันทุกโรงเรียน ไค้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เสียง เครื่องฉายสไลด์ และฟิล์มสตริป เครื่องเล่นจานเสียง ส่วนเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพพิบและโทรทัศน์ ยังไม่มีโรงเรียนใดไค้มีไว้ในครอบครองเลย

3. เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักเรียน และจำนวนอุปกรณ์แล้วปรากฏว่ามีอุปกรณ์น้อยเกินไป ไค้ไค้สัดส่วนที่เหมาะสม

4. ครูสังคัมศึกษาส่วนมากไม่มั่นใจว่า ตนจะสามารถสอนเด็กให้เข้าใจไค้ดี มีครูที่มั่นใจว่าเกิดการ เรียนรู้อย่างสมบูรณ์ เพียงร้อยละ 22.75

5. นักเรียนมีความตั้งใจ กระตือรือร้นมาก เมื่อครูนำอุปกรณ์การสอนมาช่วย คือมีจำนวนถึงร้อยละ 82.35 และไม่มีเด็กแสดงความเบื่อหน่ายเลย ในขณะที่เดียวกันครูตระหนักถึงคุณประโยชน์ของอุปกรณ์ที่ช่วยให้ นักเรียน เข้าใจบทเรียนไค้ขึ้น

6. อุปกรณ์ที่ครูใช้แล้วไค้ผล และนำมาใช้เสมอ ไค้แก่ รูปภาพ แผนที่ ของจริง

7. อุปสรรคที่ครูประสบคือ มีอุปกรณ์น้อยเกินไป มีอุปกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการ และไม่มีคามสามารถในการนำออกมาใช้ ครูควรจะได้รับ การฝึกหัด และฝึกฝนให้มีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์มากขึ้น

พ.ศ. 2507 สุคนธ์ ศัพท์หงษ์¹² ไค้ทำการวิจัย เรื่องการสำรวจปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนราษฎร์ ปี 2507 มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวของกับตัวครูและโรงเรียนในเรื่องอุปกรณ์การสอน และเพื่อทราบข้อคิดเห็นในเรื่องอุปกรณ์

¹²สุคนธ์ ศัพท์หงษ์, "การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนราษฎร์ ปี 2507 , (วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . 2507).

การสอน และเพื่อทราบข้อคิดเห็นในเรื่องอุปกรณ์การสอน ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มครูโรงเรียนราษฎร์ ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะ 10 โรงเรียน จำนวน 200 คน จากการวิจัยปรากฏผล ดังนี้

1. โรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น บริการแก่ครูผู้สอนได้ไม่เพียงพอ
2. สถานที่ไม่อำนวยในการใช้อุปกรณ์การสอน เช่น ไม่มีห้องฉายที่ควบคุมแสงสว่างได้
3. ครูส่วนมากมีความเห็นว่า ไม่ใช้อุปกรณ์ก็สามารถสอนให้นักเรียนเข้าใจได้
4. ไม่ทราบว่า จะเลือกอุปกรณ์การสอนมาใช้อย่างไร
5. เมื่อโรงเรียนไม่มีอุปกรณ์แล้ว ครูไม่ทราบว่า จะหยิบยืมได้จากที่ไหน
6. ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลภายนอก
7. ครูส่วนมากขาดความรู้ทางด้านโสตทัศนศึกษา
8. ต้องจ่ายเงินส่วนตัวซื้อหาอุปกรณ์มาเอง
9. ครูไม่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน ทำให้ไม่ได้ผลและเกิดความเบื่อหน่าย ท้อถอย ไม่อยากใช้อุปกรณ์การสอนอีกต่อไป

ใน พ.ศ. 2507 อัญชลี สิรินทร์วรวงศ¹³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์ของนิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดพระนคร พ.ศ. 2507 มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการ เปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์ของนิสิตฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 26 คน กับปัญหาของครูวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนต่าง ๆ 7 โรงเรียน จำนวน 31 คน ซึ่งพอจะสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. นิสิตฝึกสอนใช้อุปกรณ์การสอนน้อยกว่าครูวิทยาศาสตร์
2. นิสิตฝึกสอนส่วนมากวางแผนการใช้อุปกรณ์ ทดลองการใช้ จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้ และวัดผลการใช้เสมอ หรือน้อยกว่าครูวิทยาศาสตร์

¹³ อัญชลี สิรินทร์วรวงศ. "การสำรวจปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์ ของนิสิตฝึกสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดพระนคร พ.ศ. 2507," (วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507).

3. นิสิตฝึกสอนรู้จักวิธีใช้ภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป เทป และแผ่นเสียงให้เป็นประโยชน์ต่อการสอนมากกว่าครูวิทยาศาสตร์

4. อุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอนของนิสิตฝึกสอน เพราะนักเรียนมีจำนวนมากเกินไป และไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกการใช้ในห้องเรียน เช่น ปลั๊กไฟ ท่อแก๊ส ตลอดจนไม่สามารถผลิตเครื่องมือการทดลองบางอย่าง กับขาดทักษะในการใช้เครื่องมือทดลองบางอย่างซึ่งไม่ต่างจากครูวิทยาศาสตร์

5. การจัดหาอุปกรณ์การสอนของนิสิตฝึกสอน ส่วนมากยืมจากโรงเรียนฝึกสอน ทามาเอง ติดต่อยืมจากแหล่งอื่นและทำขึ้นเอง

6. โรงเรียนมีอุปกรณ์ประเภทของจริง และมีจำนวนมาก

ในปี พ.ศ. 2509 เจริญ ปุสรินทรคำ¹⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการใช้อุปกรณ์การสอนในวิทยาลัยเทคนิค มีความมุ่งหมายเพื่อทราบถึงระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของครู รวมทั้งเพื่อทราบปริมาณ ความถี่ในการใช้ ตลอดจนปัญหา อุปสรรคและความต้องการของครูเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามครูจากวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 5 แห่ง เป็นจำนวน 252 คน สรุปผลการวิจัยมีดังนี้

1. ครูส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนดีพอสมควร และครูส่วนมากรู้จักและใช้กระดานดำมากที่สุด และรู้จักไคออราแมนอยที่ลุด
2. ครูส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องขยายเสียงมากกว่าเครื่องฉาย
3. ในรอบปี ครูจะใช้กระดานดำมากที่สุด ใช้วัสดุของจริงรองลงมา ส่วนไคออราแมนอยน้อยที่สุด
4. ครูใช้อุปกรณ์การสอน เพราะครูเห็นว่าอุปกรณ์การสอนเหมาะสมกับบทเรียนมากที่สุด

¹⁴ เจริญ ปุสรินทรคำ, "การศึกษาการใช้อุปกรณ์การสอนในวิทยาลัยเทคนิค," (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509).

5. ครูที่ไม่ใช่อุปกรณ์การสอนส่วนมากคิดว่า อุปกรณ์การสอนไม่จำเป็นสำหรับกำรสอน
ชั่วโมงนั้น ๆ

6. ครูส่วนมากมีอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอน เนื่องมาจากวิทยาลัยขาดแคลน
อุปกรณ์การสอน

7. ครูต้องการให้ผู้บริหารการศึกษาสนับสนุนกิจการของโสภณศึกษาที่มากกว่าที่เป็น
อยู่ เพื่อประโยชน์ในการทำให้การศึกษาดีขึ้น

8. ครูต้องการให้วิทยาลัย ๆ จัดหาอุปกรณ์การสอนและอบรมครูเกี่ยวกับความรู้ใน
ด้านวิธีใช้อุปกรณ์การสอน

9. ครูมีวิวิทาความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนด้วยตนเอง โดยการอ่านหนังสือ
และเอกสารมากกว่าวิธีอื่น

ในปี พ.ศ. 2510 สุรัชย์ สิกขานันติต¹⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจปัญหาและ
ความต้องการโสภณศึกษาในการออกฝึกสอนของนิสิตฝึกสอนระดับปริญญาตรี วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ปีการศึกษา 2510 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับการเลือก การผลิต และการใช้โสภณ-
ศึกษา รวมทั้งความต้องการความช่วยเหลือของนิสิตฝึกสอน โดยส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตฝึกสอน
จำนวน 500 คน และอาจารย์นิเทศก์ จำนวน 119 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตฝึกสอนส่วนมากทำโสภณศึกษาขึ้นใช้เอง และมีความเข้าใจในการเลือก การ
เตรียม และการใช้เป็นอย่างดี และอาจารย์นิเทศก์ก็มีความเห็นว่านิสิตฝึกสอนมีความสามารถในการ
ทำโสภณศึกษาขึ้นใช้เอง

¹⁵ สุรัชย์ สิกขานันติต, "การสำรวจปัญหาและความต้องการโสภณศึกษาในการฝึกสอน
ของนิสิตฝึกสอน ระดับปริญญาตรี วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2510," (วิทยานิพนธ์ ปริญญา
มหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2510).

2. การใช้ไสททัศน์วัสดุ นิสิตฝึกสอนมีปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับปริมาณของไสททัศน์วัสดุที่มีให้เลือก และทักษะในการผลิตไสททัศน์วัสดุขึ้นใช้เอง
3. นิสิตฝึกสอนมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือไสททัศนศึกษา เพราะไม่ได้รับการฝึกอย่างเพียงพอ
4. สภาพของโรงเรียนไม่เหมาะกับการใช้ไสททัศน์วัสดุ เช่น ไม่มีไฟฟ้าให้ใช้
5. นิสิตฝึกสอนมีทักษะในการใช้ไสททัศน์วัสดุไม่พอ
6. นิสิตฝึกสอนต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้สถานที่ผลิตอุปกรณ์ และมีเครื่องมือช่วยการผลิต ทั้งมีวัสดุสิ้นเปลืองบริการ
7. ต้องการครูที่มีความรู้ทางด้านไสททัศนศึกษาในโรงเรียนฝึกสอน ทอຍให้ความรู้เป็นที่ปรึกษา จัดวัสดุสิ้นเปลืองให้ และบริการให้มีไสททัศน์วัสดุ

ปี พ.ศ. 2512 นพพร สุขปริตตี¹⁶ ได้ศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้ไสททัศน์วัสดุของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เขตอำเภอรณนครศรีอยุธยา พบว่าปัญหาในการใช้ไสททัศน์วัสดุของครู มีดังนี้

1. ขาดผู้แนะนำในการใช้ไสททัศน์วัสดุ
2. ไม่สามารถหาวัสดุโดยตรงตามจุดมุ่งหมาย
3. ขาดความรู้ ประสบการณ์ในการใช้ไสททัศน์วัสดุ
4. ทางโรงเรียนมีไสททัศน์วัสดุน้อย
5. ไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนใช้ไสททัศน์วัสดุ

¹⁶ นพพร สุขปริตตี, "การศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้ไสททัศน์วัสดุของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เขตอำเภอรณนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2511," (วิทยานิพนธ์ ปรินฎฎามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2512).

6. ชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป
7. มีความลำบากในการคุมชั้นขณะที่ใช้โสตทัศนวัสดุ

และในปี พ.ศ. 2512 เช่นเดียวกัน วิจิต สุวรรณรัตน์¹⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการเลือก การผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุของครูที่สอนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดพระนครและธนบุรี พ.ศ. 2512 มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเลือก การผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุของครู โดยส่งแบบสอบถาม จำนวน 2,006 ฉบับ ไปยังครูวิทยาศาสตร์ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 1,537 ฉบับ ผลการวิจัยสรุป ได้ดังนี้

1. ครูมีปัญหาการเลือกในเรื่องไม่มีผู้แนะนำในการเลือก และจำนวนวัสดุอุปกรณ์ในโรงเรียนมีน้อย
2. ครูมีปัญหาเกี่ยวกับการผลิต เพราะต้องทำการสอนและมีภาระอื่น ๆ ที่ต้องทำ กับ ชาติทักษะในการผลิต
3. ครูมีปัญหาในการใช้ และสภาพความเหมาะสมของห้อง

005015

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁷ วิจิต สุวรรณรัตน์, "ปัญหาเกี่ยวกับการเลือก การผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุของ ครูที่สอนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดพระนคร และธนบุรี พ.ศ. 2512", (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 1.2512).

ในปี พ.ศ. 2514 สันต์ วรศิริ¹⁸ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือทางโสตทัศนวัสดุในการสอนของครูระดับประถมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม มีความต้องการเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. จัดหาโสตทัศนวัสดุที่ใช้ประกอบการสอนไว้ให้เพียงพอ
2. จัดหาบุคคลที่มีความรู้ทางโสตทัศนศึกษาคอยให้คำแนะนำในการผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุ
3. จัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาในโรงเรียน
4. จัดหาวัสดุสิ้นเปลืองที่จำเป็นในการผลิต
5. จัดหาบุคคลคอยช่วยเหลือในการใช้เครื่องฉายประเภทต่าง ๆ
6. จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับผลิตโสตทัศนวัสดุ
7. จัดหาเครื่องมือในการผลิตโสตทัศนวัสดุ

ในทางคานถ่วงประเทศนั้นได้มีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องโสตทัศนวัสดุดังนี้คือ

ในปี ค.ศ. 1953 คลิฟฟอร์ด วี เวท¹⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาโปรแกรมโสตทัศนศึกษา ในวิทยาลัยครูในสหรัฐ โดยมีจุดประสงค์ เพื่อที่จะศึกษารูปแบบของการบริหาร โดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงรูปแบบของการบริหาร

¹⁸ สันต์ วรศิริ, "การศึกษาสถานภาพเกี่ยวกับการผลิต และการใช้โสตทัศนวัสดุของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2513", (ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514).

¹⁹ Clifford V. Wait, "A Study of Audio-Visual Programs in Selected Teachers Colleges in The United States for The Purpose of Identifying and Describing Some Effective Administrative Patterns," Indiana University, School of Education Thesis Abstract Series, 1953-1954, No. 5, 1954, p. 223-228.

โสตทัศนศึกษา ในวิทยาลัยครูของสหรัฐอเมริกา และเพื่อชี้ให้เห็นส่วนดี และส่วนเสียของโครงการ
โสตทัศนศึกษา ในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โสตทัศนศึกษามีความสำคัญต่อวงการฝึกหัดครู เป็นอย่างยิ่ง
2. วิทยาลัยครูแต่ละแห่งต่างก็พัฒนาโปรแกรมของตนไปตามปรัชญาและความต้องการ
ของตนทางด้านโสตทัศนศึกษาทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

3. ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้โครงการโสตทัศนศึกษาประสบผลสำเร็จ คือผู้นำ

4. โครงการโสตทัศนศึกษาของวิทยาลัยครูส่วนมากให้บริการในสถานมากกว่า

บริการภายนอก

5. โครงการโสตทัศนศึกษาในวิทยาลัยครูจะได้ผลดี ถ้าหากได้รับงบประมาณในการ
ผลิตอุปกรณ์เพิ่มขึ้น

6. คณะกรรมการดำเนินงานโสตทัศนศึกษา ยังมีความสามารถในการทำงานไม่เพียงพอ

7. โครงการอบรมครูก่อนและระหว่างประจำการ เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา ยังไม่เพียงพอ

8. การใช้อุปกรณ์การสอนของครูเพิ่มขึ้น แต่การผลิตและวัสดุต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ

ในปี พ.ศ. 1965 พรูเด็นซิโตะ²⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โปรแกรมโสต-
ทัศนศึกษา สำหรับวิทยาลัยครูในฟิลิปปินส์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเสนอแนะการจัดโครงการ
โสตทัศนศึกษาที่ดี และสามารถจัดให้มีขึ้นได้ โดยพิจารณาถึงพื้นฐานแหล่งอุปกรณ์ และความต้องการ
ของวิทยาลัยครูในฟิลิปปินส์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูบางคนเห็นความสำคัญของโสตทัศนศึกษา แต่มีหลายคนที่ไม่สนใจ และไม่เห็น
ความสำคัญ

2. หน่วยโสตทัศนศึกษาเป็นหน่วยหนึ่งต่างหาก แต่ขึ้นกับแผนกวิชาการ

²⁰

Sofia Lazano, Prudencido, "A Proposed Audio-Visual Program
for the Phillippine Normal College," Indiana University School of
Education, Thesis Abstracts Series, 1955-1956, No. 7, 1956, pp 239-244.

3. ด้านการเงิน ยังมีงบประมาณไม่แน่นอน และไม่เพียงพอ
4. การบริหารโครงการ ยังไม่มีการจัดระเบียบที่ดีพอ และมีแผนกวิชาไม่ครบถ้วน และทำงานไม่เต็มที่ เช่น ขาดแผนกผลิต การเลือกไม่ดีพอ การเก็บรักษาไม่ดีพอ การหมุนเวียนยังไม่ดีพอ ขาดการประเมินผล และการวิจัย เป็นต้น
5. การให้ความรู้ทางโสตทัศนศึกษามีบ้างก่อนเข้าประจำการ แต่ระหว่างประจำการ ยังไม่มี
6. วิทยาลัยครูแห่งนี้มีความต้องการที่จะมีศูนย์โสตทัศนศึกษาที่มีงบประมาณพอเพียง มีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีวัสดุอุปกรณ์พร้อม มีบุคลากรเพียงพอ มีการให้ความรู้ทางโสตทัศนศึกษาแก่ครูมากขึ้นด้วย

แมน เบ็คค ²¹ ได้ทำการศึกษาปัญหาของนิสิตฝึกสอนในโรงเรียนมัธยม 10 แห่ง พบปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอนที่สำคัญ ดังนี้

1. ปัญหาความคล่องแคล่วในการใช้โสตทัศนวัสดุแต่ละประเภท
2. ปัญหาความแตกต่างในวิธีการสอนของแต่ละบุคคล
3. ปัญหาการจัดโสตทัศนวัสดุ และกิจกรรมเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
4. ปัญหาการใช้โสตทัศนวัสดุ

ในปี ค.ศ. 1957 มอริค บี แคมป์ ²² ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการใช้โสตทัศนวัสดุของครู โดยมีความมุ่งหมายที่จะค้นหาว่าอะไร เป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการใช้โสตทัศนวัสดุของครู ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือครูจำนวน 210 คน และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 84 คน เก็บข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถาม แล้วหาค่าความแตกต่างด้วยการใช้ไคสแควร์ พบว่า

²¹ Maurice W. Manbeck, "A Study of Critical Incident in Effective Secondary School Teaching as Conceived by Pupils and Faculty," Research Bulletin 1:1957, p. 13-15.

²² Maurice B. Camp, "Some Factors Related to The Utilization of Audio-Visual Materials, with Suggestions for Teacher Preparation in This Area," Dissertation Abstracts 18:155, 1958.

1. การใช้วัสดุทัศนวัสดุของครูกับระดับความรู้ในการใช้วัสดุทัศนวัสดุมีความสัมพันธ์กันคือ ครูมีความรู้เกี่ยวกับการใช้วัสดุทัศนวัสดุมากจะใช้วัสดุทัศนวัสดุมาก
2. ครูส่วนมากรู้สึกว่าการใช้วัสดุทัศนวัสดุในสมัยที่เป็นนักเรียนฝึกหัดครู มีอิทธิพลต่อการใช้ในขณะที่ออกมาเป็นครู
3. ทั้งผู้บริหาร และครูเชื่อว่า วิชาทัศนศึกษาเบื้องต้นมีความจำเป็นและควรจะมีบังคับให้ครูทุกคนเรียน
4. โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว วัสดุทัศนวัสดุอุปกรณ์ และการบริการในโรงเรียนยังไม่เพียงพอ

ในปี ค.ศ. 1965 กลินตัน 23 ได้ศึกษาปัญหาครูใหม่ในมลรัฐเท็กซัส โดยมีความมุ่งหมายที่จะค้นปัญหาต่างๆของครูใหม่ การวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรซึ่งเป็นครูใหม่ในมลรัฐเท็กซัสจำนวน 100 คน และเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ครูใหม่มีปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน ดังนี้

1. มีความลำบากใจในการใช้วัสดุทัศนวัสดุ
2. มีปัญหาในการใช้วัสดุทัศนวัสดุให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน
3. ไม่มีเวลาเตรียมอุปกรณ์เพียงพอ
4. ไม่มีที่เก็บอุปกรณ์
5. การหาแหล่งวัสดุที่ดีทำได้ลำบาก

เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยทั้งที่ทำในต่างประเทศ และในประเทศ พอจะสรุปผลได้ว่ามีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอนคล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาคานการใช้ การเลือก การผลิตอุปกรณ์ และปัญหาการขาดแคลนอุปกรณ์การสอน รวมทั้งปัญหาทางด้านงบประมาณ ซึ่งจากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้วิจัยจะยึดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และหาวิธีปรับปรุงแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้โสตทัศนวัสดุประกอบการสอนในการทำการวิจัยครั้งนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย